

Хальмг дун-биигын ансамбль

РСФСР-н Министрмүдин Советин, 1957 джилн апрель сарин 22-т гаргьсн шиидврәс иштәггәр, Хальмг таньгьчд дун-биигын ансамбль бүрджәнә. Цуг бийн 35 кун, теднәс 27-н ь биилдг, дуулдг артистнр болх зөвтә.

Шинәс бүрдджәх ансамблин кәдләчириг тетгхин төлә ах йосна шиидврәр 237 миньгын арслин ьгчәнә.

Дун, биигын ансамблиг гарддж, дууч-биич багьчудт музыкальн сургьуль дасгьхар, Латвийск республикин искусствин кундтә нер зүүсн Яков Абрамович Абрамис гидг кун ирсн бәәнә.

Августин арви күртл, мана хальмг багьчуд дун дас дууч-биич эрдмтәгьинь хәләджд сомьсад, теднәс ончта сән тоотинь йилгьджд авх кәдлмш кегджд бәәнә.

Түрүн өдрмүдт эрдмән үзүлсн багьчудас 5—6 кәвүд-күүкд ансамбльд кәдлжд чадх гидж шиидв бидн. Эдн дунд, ценьсн сәәхн дуута Улинов Александр, цевр уга цевр, уулас урсгсн усншн ьгегән, джиньсн сәәхн дуута Шовкинова Киштә.

Мана ансамблин нег эркн күүцәх төрн ь—хальмг әмтид ямр сән дун, би бәәдг болна тедниг сәәнәр дасад, олн әтм-

ндән хәрү үзүлх төр. Тер кезәнтьк, хуучна дун биигьәс иштә ода шин цагин, социализмин бәәдл-джиргьлиг үзүлгч дун-бииг болн музык улм цаарандн ьргджүлх икчинртә нег төр бәәнә.

Шин бүрдджәх ансамблин дуту-дундн ь бас бәәнә. Үлгүрн ь, санамр төвкнүн ирәд кәдлмшән кедг, шишлн ь ансамбльд нерәдсн, ядхдан нег хора уга. Эн төриг, мана партин балгьсна комитет болн балгьсна күүцәгч комитет оньган ьгч хагьлх гидж санджанавдн. Кезәнтьк хуучна терлг-цегдг, биз-бишмүд, хатхмрта халвн ь, камчатк махлас, мөн ьгн бүүсмүд ода манд уга. Урдн ь, ансамбльд бәәсн, Москва балгьснд кев-янзин ь ясад, айсин ь сонр сәәхнәр кесн хальмг домбрс бас чигн уга. Тер деер нерәдгдсн хувцхунриг, домбриг цугин ь шинәс уйх, шинәс кех кергтә. Эс гидж мана искусств кев-янзарн хальмг, үндсн-ухагьарн социалистическ болджд ьгшго. Болв эн кәдлмш олн әмтиә дөн ь угагьар түргәр күүцш уган ь лавта. Тер учрар, ансамблин кәдләчнрин нернәс, цуг хальмгудтан дуулдг дууджд бәәнәв:

Хуучна хувцн—терлг, цегдг, хатхмрта махлас, алтн мисхләр хатхсн зег, манишк,

мөн ьгн бүүсмүд, нан ь чигн хувцна әл-бис зин ь бәәхлә, мана ансамбльд зән ьглтхә. Бидн тедниг, кирцән-дүн ьгин үнин ь ьгәд авч чадхвдн.

Советин йосн тогтад дөчн джил болсн сән өдриг угтджд, мана ансамбль байрин ик концерт белдх зөвтә. Эн байрин өдрт нерәдсн концертин программиг чинртә болн ончта сәәнәр кехд, мана хальмгин бичәчнр, шүлгчнр урн үгинн ь нәри билгин эрдмәри манд ик дөн ь-тусан күүргх зөвтә.

Теднәс мана сургчм бидн эн: Хальмг таньгьчин малгер, әдл-ахуг джил ирвәс ьсгджд-ьргджджәх, джиргьлин дала бүрдәгсн күүч-кәлсчнрин түрүнд йовх, орн-нутгтан ончта, таньгьчдан тоомсрта мана хөбчнр, малчнр, загьсчнр болн тәсхачнр, багшнр болн эмчнриг олн әмтидән үлгүр-үзмджд болмар магтджд, теднә нердин ь туурулджд, чикнә худжр ханьгьасн, седклд сергмджд, ухан ь булг болсн, урн үгәр утхн ь янзлгдсн, нәри бичгәр кевн ь кеерүлгдсн ентгсг сәәхн дуд болн шүлгүд бичтхә.

Хальмг ансамблин кәдләчнр, мана Коммуна партин таньгьчин комитетин гарлврар Хальмгин искусствиг ьргдждүлх төриг күүцәхн лавта!

ЭРНДЖӘНӘ Нарма.

Хальмг ансамблин директор,
РСФСР-н Күндтә нертә артист.